

вища, використовуючи вітчизняний і зарубіжний досвід ведення високоефективного конкурентоспроможного виробництва.

Однак в сільськогосподарському виробництві спостерігається нестача спеціалістів та керівників, які могли б працювати в умовах ринкової економіки, вчасно переорієнтовувати виробництво в необхідному напрямку відповідно до попиту та пропозиції. Тому під час визначення конкурентоспроможності підприємства доцільно було б використовувати такий показник як конкурентоспроможність керівника, який враховував би його вік, освіту, фах, стаж роботи в галузі і на підприємстві.

Також для сільськогосподарських підприємств важливим критерієм їх господарювання є ступінь раціональності використання земельних ресурсів. Тому, оцінюючи рівень конкурентоспроможності аграрних підприємств, не можна не враховувати вказаний критерій.

Враховуючи викладене, з метою більш повної та достовірної оцінки рівня конкурентоспроможності сільськогосподарських підприємств методом бенчмаркінгу, пропонуємо додатково використовувати такі показники, як конкурентоспроможність керівництва та ефективність використання земельних ресурсів.

УДК 657.372.2

Є.Ю. ПОПКО¹⁹, аспірантка,
ННЦ "Інститут аграрної економіки" НААН, м. Київ

ДОКУМЕНТАЛЬНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОЦІНКИ БІОЛОГІЧНИХ АКТИВІВ ЯК ВНЕСКУ ДО СТАТУТНОГО КАПІТАЛУ

Доказова повноцінність і достовірність інформації, яка циркулює в бухгалтерському обліку, базується на документальному підтвердженні здійсненого господарського факту. Лише дані, що містяться в первинному документі, є підставою для

---

¹⁹ Науковий керівник – В.М. Жук, доктор економічних наук, професор, член-кореспондент НААН

відображення господарських операцій у поточному бухгалтерському обліку.

На кожному сільськогосподарському підприємстві щодня відбуваються сотні господарських операцій, кожна з яких має знайти своє відображення в документі. Саме на основі первинних документів у бухгалтерському обліку фіксується і накопичується різнобічна інформація про стан та рух біологічних активів, необхідна для здійснення безперервного контролю, підготовки та прийняття рішень на всіх ділянках і рівнях управління.

Враховуючи те, що формування первинних документів є початковою стадією бухгалтерського обліку та основою подальших записів в облікових регістрах, особливої уваги потребує правильна організація та подальше вдосконалення первинного обліку біологічних активів на сільськогосподарських підприємствах України.

Форми первинних документів з обліку довгострокових та поточних біологічних активів у сільськогосподарських підприємствах затверджено наказом Міністерства аграрної політики України від 21.02.2008 р. № 73.

На перший погляд, форми первинних документів, запропоновані державою, охоплюють всі види господарських операцій з біологічними активами, та їх цілком достатньо. Проте, результати опитування, проведеного серед бухгалтерів сільськогосподарських підприємств шляхом анкетування, свідчать про протилежне, а саме: 10,5 % респондентів вважають основною проблемою, яка виникла в поточній роботі бухгалтерської служби при впровадженні П(С)БО 30 "Біологічні активи", відсутність необхідних форм первинних документів.

Відповідно до П(С)БО 30 "Біологічні активи" оцінка біологічних активів по справедливій вартості з урахуванням інших факторів (зокрема, витрат, безпосередньо пов'язаних з доведенням їх до стану придатності, очікуваних витрат на місці продажу тощо) здійснюється:

- при отриманні як внесок до статутного капіталу підприємства;
- при безоплатному отриманні;

- на дату проміжного та річного балансу;
- при первісному визнанні.

Зіставлення наведеного вище переліку випадків застосування оцінки по справедливій вартості із затвердженими формами первинних документами засвідчило відсутність ряду необхідних форм.

Для ліквідації утвореного дефіциту необхідної первинної документації, вважаємо за необхідне розробити Акт приймання-передачі біологічних активів до статутного капіталу підприємства.

При внесенні до статутного капіталу біологічних активів відповідно до ст. 115 Цивільного кодексу України такі активи підлягають грошовій оцінці за домовленістю між засновниками (учасниками) створюваного товариства або незалежній експертній оцінці у визначених законом випадках. Засновники (учасники) мають право на власний вибір:

1) або самостійно оцінити майно, що вноситься до статутного капіталу новоствореного підприємства, і скласти про це відповідний акт;

2) або звернутися до професійного оцінювача (обов'язково для підприємства із часткою державної власності) (рис. 1).

Оскільки залучення незалежних експертів-оцінювачів крім того, що вимагає додаткових витрат, не усуває необхідності документального підтвердження погодження засновниками визначеної справедливої вартості біологічних активів, найбільш прийнятним вважаємо перший варіант.

Документальним підтвердженням прийому-передачі та оцінки біологічних активів до статутного капіталу підприємства слугуватиме розроблений нами Акт приймання-передачі біологічних активів до статутного капіталу.

Акт приймання-передачі біологічних активів до статутного капіталу складається і підписується засновниками та керівником новоствореного підприємства, який приймає на відповідальне зберігання передані біологічні активи. Затвердження Акту відбувається на основі Протоколу зборів засновників, про що робиться запис у шапці документу.

Рис. 1. Порядок відображення в бухгалтерському обліку біологічних активів як внеску до статутного капіталу

Форма цього документа має містити в собі інформацію щодо біологічних активів, які передається до статутного капіталу (найменування, кількість), та їх грошову оцінку в національній валюті України. В Акті обов'язково слід зазначити персональні дані кожного із засновників для їх ідентифікації. Персональними даними для фізичних осіб є серія і номер паспорта, ким і коли виданий, ідентифікаційний номер; для юридичних осіб – код за ЄДРПОУ, банківські реквізити та юридична адреса.

Зауважимо, якщо біологічні активи до статутного капіталу передає юридична особа, то в Акті в обов'язковому порядку

значається, в особі кого представлена така юридична особа та на підставі чого діє її представник.

Примірники Акту оформляються по одному для кожного учасника даної господарської операції.

Отже, оформлення названого Акту вирішує відразу дві проблеми:

1) необхідність встановлювати вартість біологічного активу як внеску до статутного капіталу для зарахування на баланс підприємства;

2) підтвердження факту внесення засновником вкладу до статутного капіталу юридичної особи для державної реєстрації такої юридичної особи.

Проведене дослідження показало, що запропонована форма Акту приймання-передачі біологічних активів до статутного капіталу підприємства дозволяє раціонально організувати бухгалтерський облік визначення справедливої вартості біологічних активів, отриманих як внесок до статутного капіталу, здійснювати контроль за достовірністю проведеної оцінки та отримувати інформацію, необхідну для прийняття управлінських рішень.

УДК 336.7

Т.А.ТАЛАХ, *к.е.н., доцент,*
кафедра обліку і аудиту,

Луцький національний технічний університет

А.С. ВОСПАНЧУК, *магістр,*

Луцький національний технічний університет

ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ МАРКЕТИНГОВИМИ ВИТРАТАМИ

Сьогодні, коли ринок України розвивається й активність конкурентів зростає, все більшої уваги набирає потреба правильного управління маркетинговими витратами, накопиченими підприємством за час роботи.